

Handläggare
Eva Fagerhem
Telefon: 08-508 20 114**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster remissvar

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till Miljöförvaltningen.

Lena Lundström Stoltz
StadsdelsdirektörUlrika Klemets
Ekonomichef

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskydds nämnden har utarbetat ett förslag till Program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. I remissen ställer man också ett antal frågor där man efterlyser nämndernas synpunkter på om den planerade övervakningen ger det stöd den är avsedd att ge. Förvaltningen är positiv till det föreslagna programmet och ser fram emot ökat stöd från expertis vad gäller utveckling av biologisk mångfald, miljöövervakning samt ekosystemtjänster.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Lokal- och stadsmiljöenheten.

Bakgrund

För den växande staden är det en utmaning att tillgodose behov av bostäder och teknisk infrastruktur och samtidigt behålla de viktigaste funktionerna hos våra ekosystem och de tjänster vi får från den. En rik biologisk mångfald är ett tecken på friska, väl fungerande ekosystem som ger motståndskraft mot klimatförändringar och annan miljöpåverkan.

En regelbunden och välplanerad övervakning av Stockholms naturmiljö behövs för att kunna följa förändringar i tillståndet över

tid och sätta in rätt åtgärder, vid lämpliga tidpunkter och på rätta platser.

I Stockholms stad budget för 2017 anges att:

Miljö- och hälsoskydds nämnden ska bidra med expertkunskap och strategiska underlag om biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen. Nämnden ska fortsätta arbetet med att ta fram underlag för hur den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster kan utvecklas och förstärkas i staden. Nämnden ska också bistå exploateringsnämnden för att, i linje med riktlinjer för Grönare Stockholm, utveckla och förstärka den biologiska mångfalden”.

För att leva upp till ovanstående har Miljö och hälsoskydds nämnden utarbetat ett förslag till program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.

Programmets upplägg och innehåll har presenterats för och diskuterats med handläggare från en rad olika kontor och samtliga parkingenjörer på de 14 stadsdelsförvaltningarna har kontaktats. Genomförandet av programmet förutsätter en hög grad av samarbete och kommunikation, både internt inom miljöförvaltningen och med övriga berörda förvaltningar.

Ärendet

Syfte och strategi

- Syftet med detta program är att planera och samordna de insatser inom miljöövervakning av biologisk mångfald och därmed relaterade ekosystemtjänster som miljöförvaltningen ansvarar för, samt att samla och utbyta information om vad som görs av andra instanser inom Stockholms stad.
- Miljöövervakningen ska täcka in, följa, analysera och presentera tillstånd och utveckling för den biologiska mångfalden. Den ska även bidra till uppföljning av övriga aspekter av Stockholms grönstruktur som möjliggör leverans av ekosystemtjänster, till nytta för stadens övriga verksamheter som berör grönfrågor.

Vad programmet ska ge

- Programmet ska fortlöpande förse staden med aktuella ekologiska kunskapsunderlag, mätresultat och verktyg som stöd för bland annat fysisk planering, skötsel av natur, miljötillsyn och miljöförbättrande åtgärder.

- Programmet ska strukturera och ge överblick över insamling, analys och presentation av data som hanteras i miljöövervakningen, så att denna blir till nytta för olika kontor och verksamheter. Viktiga exempel är stadsdelsförvaltningarnas skötsel av naturområden, eller exploateringskontorets arbete med grönkompensation enligt miljöprogrammet.
- Programmet ska ge underlag till samt föreslå indikatorer som följer utvecklingen för relevanta aspekter av sakområdet.

I remissen önskar miljöförvaltningen också svar på ett antal frågeställningar.

Förvaltningens synpunkter

Nedan redovisas frågorna tillsammans med förvaltningens svar:

- Ger den planerade övervakningen det stöd respektive nämnd behöver?
Svar: Övervakningen kommer att bli ett stöd och en kunskapsbank, samt förhoppningsvis även ett argument för ökade ekonomiska resurser i stadsdelens planering av skötseln av grönytor.
- Finns det andra undersökningar som behöver genomföras?
Svar: Utredning av invasiva arters utbredning samt att uppmärksamma hur tjuvtippning av kompostmaterial påverkar små naturmarksområden.
- Har planen rätt prioriteringar av de olika miljöövervakningsinsatserna?
Svar: Samtliga miljöövervakningsinsatser som nämns är viktiga.
- Finns det annat stöd än miljöövervakning som respektive nämnd skulle vilja ha från miljö- och hälsoskyddsnämnden när det gäller biologisk mångfald och ekosystemtjänster m.m.?
Svar: Vi önskar hjälp med att framställa informationsmaterial till allmänheten om naturvårdsinriktad skötsel, biologisk mångfald samt ekosystemtjänster.

Övriga synpunkter

Viktigt är att aktuella kunskapsunderlag finns som underlag för att grönytekomensationen används rätt i samband med exploatering samt att resurser avsätts även för drift av anläggningarna.

Stadens fördelningsnyckel som ligger till grund för kostnadsberäkningarna per typ av yta behöver justeras så att värdefull naturmark uppvärderas.

Viktigt är att de digitala naturvårdsinriktade kartunderlag som tas fram kan införas i stadens parkdatabas DpMap, så att de är lättåtkomliga för de som arbetar med drift.

Eftersom inventeringar av stadens värdefulla naturmiljöer är kostsamma och tidskrävande är det värt att påpeka att det finns mycket kunskap och vilja från allmänheten att vara med och hjälpa till, till exempel genom att rapportera till Artportalen, en webbplats för rapportering av observationer av Sveriges växter, djur och svampar. Ett gott exempel på vad detta kan leda till är stadens samarbete med Olovslundsskolan i Bromma för övervakning av vattensalamandrar.

I det lokala arbetet med drift och underhåll av naturmark efterlyses fler idéer och praktiska exempel på hur man kan arbeta aktivt med naturvård. Ett gott exempel är den nya idébanken med samlade förslag till naturvårdsåtgärder i form av ekologiska förstärkningsåtgärder samt prioriterade skötselåtgärder som publicerats på Miljöbarometern. Där kan allmänheten följa miljömål och hållbarhetsfrågor och bl.a. hitta fakta om klimat, vatten, natur och avfall.

Sammanfattningsvis kan sägas att förvaltningen är positiv till det föreslagna programmet för miljöövervakning och ser fram emot ökat stöd från expertis vad gäller utveckling av biologisk mångfald, miljöövervakning samt ekosystemtjänster.

Bilaga

Program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. Dnr 1.5.3.-061/2017